

Lezen en tekst: Lucas 7 1-10

Gemeente van Jezus,

Wat ben je waard? Als je een foto ziet van een verdronken peuter, aangespoeld op een strand in Turkije. Of je hoort de discussies binnen Europa, waar het vaak gaat over wat de vluchtelingen ons gaan kosten. Financieel en anderszins.

Pieter Derks had vorige week op radio 1 een prachtige column. Hij zei: *ons land is vol, we kunnen die mensen er niet meer bij hebben, er zitten misschien wel criminelen tussen, ze profiteren van de welvaartsstaat die wij met keihard werken hebben opgebouwd, ze pikken onze banen in en moeten eerst op onze kosten worden geschoold. Ze spreken de taal niet, hebben achterlijke opvattingen over vrouwen, die ze alleen maar als personeel beschouwen. Ze liggen de hele dag op bed en zijn niet in staat voor zichzelf te zorgen.*

Hij heeft het hier over ... baby's die geboren worden. Hoe anders is de ontvangst van onze kinderen in onze maatschappij. We blazen een ooievaar op en maken prachtige kaartjes. We vieren feest en zijn blij. En terecht. Ouders zijn blij. Familie blij. Roze wolken. Een kamertje klaargemaakt. Gespreid bedje. Zo gaat dat. En zo moet dat. Maar als de bevolking groeit door vluchtelingen die binnenkomen. Dan is ons land in paniek en sommigen zijn zelfs enorm anti. Een stapelbed in een asielzoekerscentrum. Met gevaar dat je met de nek wordt aangekeken en bedreigd wordt met brandstichting. Je voelt je niet welkom.

En dan komt de vraag naar boven: hoe kijk je naar een mens? Wat is iemand waard? En wie bepaalt de waarde? Volgens mij geeft onze tekst daar een prachtig antwoord op.

Slide **Wat ben je waard?**

Als Jezus dingen zegt dan is dat altijd confronterend. In Lucas 6 heeft hij dingen gezegd die hij ook al in de Bergrede zei. En misschien is het wel dezelfde rede, waar Lucas het hier over heeft. In ieder geval is het heel scherp en to the point. Hij heeft het daar onder andere over hoe je met elkaar om gaat. We hebben er een klein stukje van gelezen. Het zijn echt prachtige woorden. Ik vind Jezus zo inspirerend. Hoe je naar anderen kijkt. Kernwoorden als barmhartigheid. Niet oordelen. Niet te kritisch. Niet afstandelijk. Gunnend, dat vooral. Gunnend leven. Dat inspireert mij enorm. Zo wil ik naar andere mensen kijken. Zo wil ik in het leven staan. De woorden van Jezus hebben impact voor je hele leven. Ze maken me enorm enthousiast.

Maar hier lees je niks geen reactie. In Matteüs nog wel. Daar staat dat mensen onder de indruk zijn. Maar Lucas neemt iets anders waar. Niemand die reageert. Het lijkt wel of het volk er schouderophalend omheen staat. O nee, er is toch iemand. Maar ja, wat moet je daar van verwachten? Het is een Centurio. Een vijand. Een Romein. En nog wel een commandant. Wat moet je daarvan verwachten?! Nou, het vreemde is: die lijkt er iets van begrepen te hebben. Van niet oordelen. En van barmhartig zijn. De ander liefhebben.

Slide De waarde van een slaaf

Wat is in die tijd de waarde van een slaaf? Nou, nog minder dan van een bootvluchteling. Een bootvluchteling levert nog een paar duizend euro op. En daarna kun je ze als oud vuil behandelen. Wat maakt het leven van een paar van die stakkers uit. Nou, zoiets zit het ook met slaven. Slaven die kon je inruilen. Dat was koopwaar. Een gebruiksvoorwerp. Hoe slaven behandeld werden, ook in die tijd, dat was verschrikkelijk. Over het algemeen.

Een zieke slaaf al helemaal. Die levert niets op. Kost alleen maar geld. Op de vuilnisbelt er mee. Je had in die tijd niet eens ziekenhuizen voor de rijken. Je was aangewezen op je familie. Slaven waren aangewezen op hun heer. En meestal was dat niet echt hoopvol.

Maar we hebben het hier wel over mensen. Als we praten over vluchtelingen. Dan lijkt dat ver bij ons vandaan. Het gaat over gevallen. En over economische maatregelen. Opvang in de regio. Zolang we ze maar ver bij ons vandaan houden. Grenzen dicht. Geen Azc!! Testosteronbommen. Bedreiging voor onze waarden. Economische kostenposten. Je hebt het dan bijna niet over mensen. Totdat een foto van een jongetje ineens ogen en harten opent. Of tot een vluchteling uit een Islamitisch land ineens in je leven is met een vraag om voedsel, gastvrijheid, onderdak. Dan ineens kijk je anders. Slaven waren in de ogen van veel eigenaars geen mensen. Je ziet dat bijvoorbeeld in een andere tijd ook. In een film als 'hoe duur was de suiker?' bijvoorbeeld. Slaven zijn voor huishoudelijk gebruik, seksueel gebruik, zwaar werk en geen eigen privacy. Een slaaf had geen leven. En telde ook niet mee als mens.

Hoe groot is de waarde van een slaaf? Ineens is er wat licht in de duisternis. Een Romeinse bevelhebber. Een harde soldaat. Hij heeft hart voor zijn slaaf, die ziek is. Hij was erg op hem gesteld, zelfs. En heeft er zoveel voor over dat hij vrienden, Joodse vrienden, net als hij leiders in het dorp, op pad stuurt om Jezus te zoeken. Misschien kan hij de slaaf genezen.

Slide De waarde van een weldoener

Die centurion was een goeie kerel. Niet een prototype Romein. Zeker niet zoals de Joden naar hem kijken. Joodse mensen, zeker de leiders, hadden echt een spuughekel aan Romeinen. Vooral ook omdat *zij* het volk van God zijn. De Israëlieten, die waren uitverkoren door de God van hemel en aarde. Wat denken die Romeinen wel niet. Wij hebben een streepje voor bij God. Die gedachte maakte dat de Joden enorme hekel hadden aan de bezetters van het beloofde land. Je ziet die hekel nu nog richting de Palestijnen.

Maar deze Romein was anders. Deze centurio is een vriend van het dorp. En de leiders zeggen dat dan ook: hij verdient het dat u zijn slaaf geneest. Hij geeft ons alle ruimte en heeft zelfs onze kerk laten bouwen. Dat is nog eens een vriend.

Wat je hier ziet is dat de leiders niet goed naar Jezus hebben geluisterd. Hij heeft gezegd (voorlezen Lucas 6:27-35) ... dat is hoe genade werkt. Niet voor wat, hoort wat. Maar geven vanuit je hart. Niet om wat die ander presteert, maar om de liefde die jij in je hebt. Je moet niet rekenen. En iemand al helemaal niet afrekenen op prestaties. Dat heeft Jezus net gezegd. Maar de leiders vallen toch weer in hun oude modus. Deze Romein is ons goedgezind. Daarom heeft hij het verdiend.

Hier laten ze zien dat ze Jezus nog niet begrijpen. En de vraag is: begrijpen wij hem wel? Want het is niet zo gemakkelijk om zo te kijken naar anderen. Bij een vluchteling wordt al snel gevraagd: wat gaat hij ons kosten en wat gaat hij opbrengen? En afhankelijk daarvan wordt bepaald of iemand welkom is of niet. En zo zit onze maatschappij ook in elkaar. En je krijgt er een tik van mee. We denken toch ook in onze normale omgang vaak verkeerd. Als je iemand groet en die groet niet terug. Dan doe je dat de volgende keer echt niet meer zomaar. Diegene groeten. En als je iets doet voor een ander. Maar er kan geen bedankje vanaf. Dan laat je het toch de volgende keer!? Mensen voelen zich vaak ook schuldig. Dan is er veel voor ze gedaan. Maar dan hebben ze niet de energie om iets terug te doen. En dan krijgen ze een schuldgevoel. Maar zo werkt het niet bij mensen van God. Genade rekent niet met prestaties. En ook niet met tegenprestaties. Genade is gunnend en gevend. Voor alles uit.

En dus treffen die leiders de verkeerde toon. Ze zouden niet moeten zeggen: hij heeft zoveel voor ons over. En dus is hij het waard. Eigenlijk zeg je daarmee: omdat hij ons belangrijk vindt, daarom moet u hem ook belangrijk vinden. Eigenlijk is het heel arrogant waar ze mee komen! Ze hadden iets moeten zeggen als: u zei dat we onze vijanden moeten liefhebben. Nou, deze Romeinse centurio heeft een zieke slaaf. Maakt u zelf waar wat u ons voorhield? Geven zonder tegenprestatie te verwachten. Dat is genade.

Slide De waarde van een nederige bevelhebber

En de centurio beseft dat ook. Kijk, gelovig zijn maakt niet dat je maar een voetveeg wordt voor iedereen. Dat je altijd maar lijdzaam en ondergeschikt bent. Deze man heeft allerlei mensen onder zich en soldaten met bevelen voor zich kan laten rennen.

Hij durft ook aan Jezus te vragen! Ook dat is goed zelfbesef. Maar tegelijk weet hij wel wie hij tegenover zich heeft. Hij stelt zich bescheiden op. Niet alsof hij er recht op heeft. Deze bevelhebber. Die anderen kan laten doen wat hij wil. Hij beseft dat hij in de handen van Jezus overgeleverd is. En geeft zich dan ook over. Hij komt als het ware met een witte vlag. Beseffend dat hij nergens recht op heeft. Maar dat hij mag vragen op basis van genade.

Dat is diep. Dat is zo diep dat Jezus zegt: zo'n groot geloof heb ik in Israël nog niet gevonden. Dat zit hem daarin. In die nederigheid. Want ook de Joden kwamen in drommen om genezing. Ook het volk van Jezus geloofde dat hij kon genezen. Ook zij waren diep onder de indruk. Dus daar zit het verschil met deze centurio niet. Nee, dat zit hem in zijn houding. Ik ben niet waardig.

Hij is daarin een voorbeeld voor ons. In onze maatschappij met veel zelfverwerkelijking. Je dromen navolgen. Design your own life. Je hebt recht op geluk. Recht op geluk. Dat is iets dat heel diep gaat. Maar het is maar de vraag. Of we daar recht op hebben. Is het zo dat jij recht hebt op geluk? Waar baseer je dat op? En wat is geluk dan? Kijk, zo redeneert de maatschappij om ons heen wel. Daarom zijn de vluchtelingen een bedreiging voor ons. Namelijk: voor onze welvaart die we met hard werken bij elkaar gespaard hebben. En daarom moeten economische vluchtelingen *zeker* terug. Die hebben er geen recht op om onze welvaart aan te tasten. Om ons geluk te verminderen. Vluchtelingen moeten niet ons woongenot en de waarde van ons huis aantasten. Daar hebben wij namelijk recht op. En ga zo maar door. En als christenen krijgen we dat mee in onze genen. God wil toch dat we gelukkig

zijn!? Dat is toch zijn doel met ons? Nou dan. God belooft in de doop ook dat hij zal zorgen. Dat zijn liefde voor jou is. Beloofd is beloofd. En belofte maakt schuld. Zo denken we dan in stapjes.

Kijk, je vraagt. En je *mag* vragen. Ik heb zelfs in een vorige preek gezegd: Jezus tilt je op zijn niveau. Je mag in gesprek, ja, je mag in discussie met hem. Dat is de God van de Bijbel. En tegelijk beseft deze bevelhebber dat hij geen recht heeft op het gewenste antwoord. Niemand heeft dat recht. Volgende week vieren we avondmaal. Niets van onze verdienste is daarbij. We mogen bij Jezus aan tafel. Maar dat is wel een wonder van Gods liefde. Die liefde wordt nooit uitgangspunt. Nooit vanzelfsprekend. Ook al geloof je al je leven lang en heb je een goede band met God. Besef van genade maakt je diep dankbaar. Ik heb nergens recht op. Nergens. Ik ben het niet waard. Maar Jezus maakt het je waard.

Slide Genade maakt je waardevol

Want het is prachtig wat er gebeurt. Die grote nederigheid van de Romein. Die wordt jou en mij tot voorbeeld gesteld. Zo'n groot geloof. Juist als je beseft dat je nergens recht op hebt stel je je afhankelijk op. En dat wordt gezegend. Want Jezus spreekt niet eens een genezingswoord uit. En toch wordt de slaaf genezen.

Groot geloof. Kennelijk heeft dat te maken met klein kunnen zijn. Je uitleveren aan God. En daarom is de kinderdoop ook zo mooi. Ieder kind dat gedoopt wordt is er het voorbeeld van. Zo'n klein kind kan nog niks. Maar is in Gods ogen zo waardevol. Ze mogen bij Jezus kind aan huis zijn. En dat mogen wij als gemeente laten zien. Door onvoorwaardelijk van kinderen, van jongeren te houden. En dan ook metterdaad. Dat je ze de ruimte geeft. Zoals God dat doet.

En zo zien we iets van de waarde van een mens in Gods ogen. In onze tekst. Van jezelf stel je misschien niet zoveel voor. Het kan zelfs zijn dat je met de nek aangekeken wordt. Omdat je niet presteert. Of omdat je de mensen niet geeft wat ze van jou verwachten. Maar God kijkt anders. Jouw waarde wordt niet bepaald door wat je kunt, hoe je gelooft, welke functies je hebt of hoeveel je betaalt. Jouw waarde wordt bepaald door de ogen van God. Hij kijkt naar je vol liefde. Ook vandaag weer. En is op jou betrokken. En vindt je zijn liefde waar. Om Jezus wil.

Amen